

4. Григорьева М.В. Психология труда: *Конспект лекций* [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.e-reading.link/chapter.php/98872/14/Grigor%27eva_-_Psihologiya_truda_konspekt_lekciii.html
5. Психология труда : учеб. для студентов вузов, обучающихся по специальности 031000 «Педагогика и психология» / [А.В. Карпов и др.]; под. ред. проф. А.В. Карпова – М.: Владос-Пресс, 2005. – 352 с.
6. Макаров Р.Н. Основы формирования профессиональной надежности летного состава гражданской авиации : Учебное пособие. – М.: Воздушный транспорт, 1990. – 384 с.

Голубенко Т.О.

старший викладач,

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ «КЕЙС-СТАДІ» У ВИКЛАДАННІ КУРСУ «СОЦІАЛЬНО-МЕДИЧНИЙ ПАТРОНАЖ»

Удосконалення змісту освіти закономірно вимагає вдосконалення форм, методів і прийомів, засобів навчання. Створення засобів навчання знаходиться в тісному зв'язку з розвитком техніки, рівнем педагогічної і психологічної думки, передовим педагогічним досвідом. Поряд з центральною ланкою системи засобів навчання (підручники, навчальні посібники тощо), велика увага на сучасному етапі приділяється застосуванню інтерактивних методів навчання.

До провідних інтерактивних методів навчання відносяться тренінги, ділові та рольові ігри, навчальні групові дискусії, мозковий штурм тощо. Важливе місце в останній час посідає метод аналізу ситуацій (case-study).

Проблема впровадження методу case-study в практику вищої професійної освіти в даний час є дуже актуальною, тому що обумовлюється двома тенденціями [1]:

- перша витікає із загальної спрямованості розвитку освіти, її орієнтації не стільки на отримання конкретних знань, скільки на формування професійної компетентності, умінь і навиків розумової діяльності, розвиток здібностей особи, серед яких особлива увага приділяється здібностям до навчання, зміни парадигми мислення, умінню переробляти величезні масиви інформації;
- друга витікає з розвитку вимог до якості фахівця, який повинен володіти також здатністю оптимальної поведінки в різних ситуаціях, відрізнятися системністю і ефективністю дій в умовах кризи.

Проблемно-орієнтовне навчання, технічні засоби, структурно-логічні схеми, графіки та інші засоби навчання кожний у свій час сприймалися універсальним методичним засобом для вирощування інтелектуально могутніх студентів.

Але з часом знань стало багато, а професійні навички стали настільки різноманітними і навіть витонченими, що знання в повному обсязі вже неможливо передавати традиційними засобами, щоб сформувати необхідний рівень знань, умінь та навичок.

У зарубіжних країнах викладачі це давно відчули і стали виробляти методи посткласичної педагогіки та дидактики, і одним з них став метод ситуаційного навчання.

Треба відзначити, що ідеї цього методу досить прості. По-перше, метод призначений не для отримання знання з точних наук, а з тих дисциплін, зокрема, «Соціально–медичний патронаж» істина в яких плюралістична. Тобто, немає однозначної відповіді на пізнавальні питання, а є кілька відповідей які можуть змагатися за ступенем істинності. Задача викладання тут відразу відхиляється від класичної схеми і орієнтована на отримання не єдиною, а багатьох відповідей і орієнтацією в їх проблемному колі.

По-друге, акцент освіти тут переноситься не стільки на оволодіння готовими знаннями, а на його вироблення, на співтворчість студента і викладача. Звідси принципова відмінність кейс-методу від традиційних методик – демократія в процесі отримання знання, коли студент по суті є рівноправним з іншими студентами і викладачем в процесі обговорення проблеми.

По-третє, результатом застосування методу є не тільки знання, а й навички майбутньої професійної діяльності.

По-четверте, технологія методу досить проста. За певними правилами розробляється модель конкретної ситуації, що сталася у реальному житті, і відбивається той комплекс знань і практичних навичок, які студентам потрібно отримати. Ця модель являє собою текст обсягом від декількох до кількох десятків сторінок, який і називають «кейсом». Студенти попередньо прочитують і вивчають кейс, залучаючи до цього матеріали лекційного курсу та інші найрізноманітніші джерела інформації. Після цього йде докладне обговорення змісту. При цьому викладач виступає в ролі ведучого, генеруючого питання, фіксує відповіді, підтримує дискусію, в ролі диспетчера процесу співтворчості.

По-п'яте, безсумнівно, актуальність застосування методу є не тільки отримання знань і формування практичних навичок, а й розвиток системи цінностей студентів, професійних позицій, життєвих установок, своєрідного професійного світовідчуття при вивченні курсу «Соціально-медичний патронаж».

Нарешті, по-шосте, тут долається класичний дефект традиційного навчання, пов'язаний з сухістю, неемоційним викладом матеріалу. Емоцій, творчої конкуренції і навіть боротьби тут так багато, що добре організоване обговорення кейса нагадує театральний спектакль [2].

Цінність кейс-методу полягає в тому, що він одночасно відображає не тільки практичну проблему, а й актуалізує певний комплекс знань, який необхідно засвоїти при вирішенні цієї проблеми, а також вдало суміщає навчальну, аналітичну і виховну діяльність, що безумовно є діяльним і ефективним в реалізації сучасних завдань системи освіти.

Безпосередня мета методу case-study – спільними зусиллями групи студентів проаналізувати ситуацію – case, яка має місце у реальному житті і

розробити практичне рішення; закінчення процесу – оцінка запропонованих алгоритмів і вибір кращого в контексті поставленої проблеми [3].

Використання методу case-study для студентів спеціальності «Соціальна робота» в процесі вивчення курсу «Соціально-медичний патронаж», використовуючи набуті теоретичні знання, дозволяє підвищити пізнавальний інтерес до майбутньої професійної діяльності, сприяє розвитку дослідницьких, комунікативних і творчих навичок. Помітною особливістю методу case-study є створення проблемної ситуації на основі фактів з реального життя людей похилого віку.

Як специфічний метод навчання, кейс-метод застосовується для розв'язання властивих йому завдань. До основних його проблем належить:

- технологізація і оптимізація;
- методологічне насичення;
- застосування в навчанні різних типів і форм;
- компетентнісний підхід.

При спробі виділити суттєві риси конкретної ситуації необхідно зупинитися на наступних принципах:

По-перше, навчальна ситуація спеціально готується для навчальних цілей. Це ситуація, яка взята з практики. Методична розробленість конкретних ситуацій, що використовується для обговорення різних навчальних цілей, повинна створити творчу та одночасно цілеспрямовану атмосферу, що створюється в процесі обговорення. По-друге, кейс повинен відповідати певному концептуальному полю навчально-методичної програми, в рамках якого розглядаються (у нашому випадку – в процесі вивчення курсу «Соціально-медичний патронаж»). Кейс тому і навчальний, що вчить, формує певні професійні навички в контексті конкретного наукового та методичного світогляду. Інакше ми отримаємо не цілеспрямований та систематичний розвиток професійних якостей студента, а випадкове, головним чином суб'єктивне його сприйняття окремих сторін майбутньої професійної діяльності, зокрема здійснення соціально-медичного патронажу для різних категорій населення. По-третє, кейсів може бути багато, але при різних їх різновидах робота з ними повинна навчити студентів аналізувати конкретну інформацію, простежувати причинно-наслідкові зв'язки, виділяти ключові проблеми та намагатися їх вирішити.

Метод аналізу ситуацій відкриває двері для творчості студентів, створює відчуття потреби суспільству і самоцінності, набуття практичних навичок у процесі вирішення практичних ситуацій.

Список використаних джерел:

1. Александр Долгоруков. Метод case-study как современная технология профессионально-ориентированного обучения [Електронний ресурс] <http://www.vshu.ru/>.
2. Метод практичних ситуацій у процесі роботи експериментальної студії «Основи патронажної роботи з людьми похилого віку» / Т.О. Голубенко: методичні рекомендації для студентів спеціальності «Соціальна робота». – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – 43 с.

3. Особистісно-орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах: кол. монографія / В.П. Андрущенко та ін./ Ін-т вищої освіти АПН України / Віктор Петрович Андрущенко (заг. ред.). – К. : Педагогічна думка, 2008. – 254 с.

Жилкіна О.І.

старший викладач;

Шатохіна Г.Я.

викладач кафедри,

Харківська гуманітарно-педагогічна академія

ПЕДАГОГІЧНІ Й ОСОБИСТІСНІ ЯКОСТІ КЕРІВНИКА ДИТЯЧОГО ХОРОВОГО КОЛЕКТИВУ

Успішне вирішення задач музично-естетичного та художньо-творчого розвитку дітей у загальноосвітніх закладах знаходиться у прямій та безпосередній залежності від рівня професійної майстерності, ерудиції, культури вчителя музичного мистецтва.

Протягом багатьох років ученими й вчителями-практиками здійснюється пошук більш ефективних науково-методичних напрямів діяльності освітян. На сучасному етапі розвитку шкільної освіти проблема науково-методичної підготовки вчителя не втратила актуальності.

Мета дослідження полягає в необхідності розглянути шляхи формування диригентських умінь в роботі з дитячим хором при підготовці студентів, як одним із впливовіших засобів естетичного виховання.

До питань диригентської майстерності зверталось чимало дослідників, серед яких такі відомі диригенти, як С.А. Казачков, М.А. Малько, І.А. Мусін та інші. Необхідно проаналізувати педагогічні якості майбутнього вчителя, а також методи та принципи роботи; цільову спрямованість виховних факторів стосовно учасників дитячого колективу; специфіку хорового виконавства й особливості роботи з дитячим хоровим колективом. Школою становлення необхідних здатностей керівника хору були й залишаються праці Г.А. Дмитревського, С.М. Казачкова, К.А. Ольхова, В.П. Соколова, П.Г. Чеснокова й інших видатних майстрів хорового мистецтва.

Поряд із формуванням професійних навичок диригентського виконавства, важливе місце займає розвиток особистісних і педагогічних здатностей, розуміння комунікативних явищ, які втримуються у процесі колективного виконавства. У роботі диригента з хором проявляються важливі принципи, за якими визначають майстерність хормейстера. Принципи полягають в оволодінні навичками точного аналізу звукового матеріалу, його концентрації у власній роботі. Диригент відразу обирає необхідний методичний прийом у момент звучання твору.

Диригент і педагог І.А. Мусін у книзі «Про виховання диригента» визначив три фактори взаємин диригента з виконавцями: перший фактор –